

Súd: Krajský súd Košice
Spisová značka: 7S/176/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7018201089
Dátum vydania rozhodnutia: 22. 09. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ondrej Hvišč, PhD.
ECLI: ECLI:SK:KSKE:2021:7018201089.5

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Košiciach, ako správny súd v senáte zloženom z predsedu senátu: JUDr. Ondreja Hvišča, PhD. a členiek senátu: JUDr. Tamary Sklenárovej a JUDr. Jany Raganovej, v právnej veci žalobkyne: Y. F., nar. XX.XX.XXXX, bytom L. XX, XXX XX L. T., proti žalovanému: Centrum právnej pomoci, Kancelária Prešov, Masarykova 10, 080 01 Prešov, v konaní o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného č. KaPO 4N 25750/2018 ČRZ: 152796/2018 zo dňa 02.11.2018, takto

rozhodol:

- I. Správny súd žalobu z a m i e t a.
- II. Právo na náhradu trov konania účastníkom konania n e p r i z n á v a.

o d ô v o d n e n i e :

1. Správnu žalobou zo dňa 28.11.2018, doručenu správne mu súdu dňa 06.12.2018 sa žalobkyňa domáhala preskúmania rozhodnutia žalovaného č. KaPO 4N 25750/2018, ČRZ: 152796/2018, zo dňa 02. novembra 2018 (ďalej len „preskúmané rozhodnutie“), ktorým nepriznal nárok na poskytovanie právnej pomoci žalobkyne v zmysle ustanovení zákona č. 327/2005 Z. z. o poskytovaní právnej pomoci osobám v materiálnej núdzi a o zmene a doplnení zákona č. 586/2003 Z. z. o advokácii a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov v znení zákona č. 8/2005 Z. z. (ďalej len „zákon č. 327/2005 Z. z.“) a to z dôvodu nesplnenia podmienky hodnoty sporu.

I. Administratívne konanie

2. Dňa 28.08.2018 (doplnená listom zo dňa 24.09.2018) bola Centru právnej pomoci, kancelária Prešov (ďalej len „centrum“), doručená žiadosť žiadateľky o ustanovenie kvalifikovaného právneho zástupcu v právnej veci ústavnej sťažnosti proti rozhodnutiu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 5ECdo/12/2018 zo dňa 25.04.2018.

3. Na preukázanie skutkového stavu a opodstatnenosti nároku žalobkyňa predložila o.i. aj fotokópiu uznesenia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, sp. zn. 5ECdo/12/2018 zo dňa 25.04.2018 a fotokópiu ústavnej sťažnosti zo dňa 17.08.2018.

4. Žalovaný v preskúmanom rozhodnutí uviedol: „(...) hodnota sporu, s ktorým sa žiadateľka na centrum obrátila, je de facto vo výške 263,09,- Eur ako suma istiny, ktorej vymoženía sa v exekučnom konaní domáha Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Poprad. Hodnota sporu tak neprevyšuje hodnotu minimálnej mzdy ustanovenú nariadením vlády Slovenskej republiky č. 278/2017 Z. z., t.j. sumu 480,- eur, a preto má centrum za to, že podmienka hodnoty sporu podľa vyššie citovaného ustanovenia nie je

splnená. Centrum pri rozhodovaní o žiadosti žiadateľky o právnu pomoc v predmetnej veci vychádzalo aj z rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 10 Sžo/371/2015 zo dňa 29.11.2016, ktorým Najvyšší súd Slovenskej republiky potvrdil rozsudok Krajského súdu v Bratislave sp.zn. 9Sp/67/2014-25 zo dňa 27.10.2015. (...) Z odôvodnenia rozsudku krajského súdu, s čím sa stotožnil aj najvyšší súd, vyplýva: „Ak teda v zmysle § 6 ods. 1 písm. c) hodnota sporu nedosahuje hodnotu minimálnej mzdy a vec možno oceniť peniazmi, neposkytnutie právnej pomoci v takom prípade nepredstavuje žiaden významný zásah do života občana.“ (...) Nesplnenie hoci len jednej z podmienok pre priznanie nároku na poskytnutie právnej pomoci má za následok negatívne rozhodnutie o nároku na poskytovanie právnej pomoci “

5. Vzhľadom na vyššie uvedené žalovaný správny orgán rozhodol tak, že nepriznal nárok na poskytovanie právnej pomoci žalobkyni v zmysle ustanovení zákona č. 327/2005 Z. z. z dôvodu nesplnenia podmienky hodnoty sporu.

II. Správna žaloba, vyjadrenie žalovaného a replika žalobcu

6. Včas podanou správnu žalobou sa žalobkyňa domáhala zrušenia preskúmaného rozhodnutia žalovaného, vrátenia veci na nové konanie a rozhodnutie a taktiež priznania úplnej náhrady trov konania z dôvodov v zmysle § 191 ods. 1 písm. c),d),e),f),g) zák. č. 162/2015 Z. z. Správny súdny poriadok (ďalej len „SSP“)..

7. V správnej žalobe žalobkyňa uviedla: „Touto správnu žalobou podľa § 177 ods. 1 a nasl. SSP sa ako žalobkyňa domáham ochrany svojich subjektívnych práv proti rozhodnutiu orgánu verejnej správy (§ 178 ods. 1 SSP) a tvrdím, že ako účastníčka administratívneho konania som bola rozhodnutím správneho orgánu Centra ukrátená na svojich právach a právom chránených záujmoch. (...) Odôvodnenie Centra neobstoí, je účelové, svojvoľné. Týmto odôvodnením Centrum, nepriznaním nároku, sleduje neumožniť žiadateľke o právnu pomoc konať pred súdom a prístup k spravodlivosti. (...) Hodnotu sporu vzhľadom k predmetnému prípadu nie je možné vyčísliť nakoľko sa jedná o preskúmanie rozhodnutia a postupu správneho orgánu. V zmysle uvedeného, hodnota sporu - podmienka priznania je v tomto prípade - v tejto právnej veci splnená a žiadateľka kumulatívne spĺňa všetky podmienky na poskytnutie právnej pomoci. (...) Centrum vo svojich rozhodnutiach, kde nepriznáva nárok neuvádza, neargumentuje v odôvodnení už vydanými právoplatnými rozhodnutiami NS SR, KS v Košiciach. Ide teda o zmätočné, účelové rozhodnutie, z nedostatku dôvodov, keď odôvodnenie je absolútne nedostačujúce a nedáva zákonný podklad pre výrok rozhodnutia.

8. Listom č. ČRZ: 92962/2019 zo dňa 26.06.2019 sa vyjadril k žalobe žalovaný správny orgán, ktorý uviedol: „(...) napadnuté rozhodnutie o nepriznaní nároku na poskytnutie právnej pomoci žalobkyni je zákonné a žalovaný v plnom rozsahu zotrvá na skutkových a právnych záveroch uvedených v odôvodnení napadnutého rozhodnutia. Žalobkyňa v bode 4.2 síce tvrdí, že napadnuté rozhodnutie je v zásadnom rozpore s viacerými súdnymi rozhodnutiami, ktoré rušia rozhodnutia žalovaného, ale ani jedno takéto súdne rozhodnutie nekonkretizovala a nepriložila jeho kópiu. (...) Žalobkyňa sa mýli v tom, že ide o preskúmanie rozhodnutia správneho orgánu. Ide o konanie v exekučnej veci. To, že oprávneným je správny orgán, neznamená, že ide o konanie v správnom súdnictve. (...) o nároku žalobkyne rozhodol správne v intenciách zák. č. 325/2005 Z. z.. (...) Skutočnosť, že žiadateľovi nie je priznaný nárok na poskytnutie právnej pomoci neznamená, že žiadateľ stráca právo na súdnu a inú právnu ochranu. Nepriznaním nároku orgánom na to určeným(žalovaným) vzniká len situácia, že mu advokáta neuhradí štát, ale žiadateľ si ho musí uhradiť z vlastných prostriedkov. (...) Žalobkyňa neuviedla, z akých konkrétnych skutkových a právnych dôvodov považuje napadnuté rozhodnutie žalovaného za nezákonné, ale obmedzila sa len na prepis dôvodov podľa § 191 ods. 1 SSP. (...) neuviedla žalobné body, ktoré sú nevyhnutnou obsahovou súčasťou správnej žaloby, nakoľko SSP predpokladá konkrétnosť skutkových a právnych dôvodov

9. Na základe vyššie uvedených skutočností žalovaný navrhol, aby správny súd žalobu žalobkyne zamietol.

10. Replikou zo dňa 13.07.2019 sa vyjadrila žalobkyňa, v ktorej o. i. uviedla: „takýmito rozhodnutiami správneho orgánu dochádza k neumožneniu uplatňovať jej práva v zmysle platných zákonov, ako aj ústavy SR . (...) Zásluhou žalovaného správneho orgánu, že žiadateľovi o právnu pomoc nepriznal právnu pomoc vydal ústavný súd SR uznesenie o odložení tejto právnej veci z dôvodu nesplnenia podmienky právneho zastúpenia pred ústavným súdom SR, a zatiaľ súdny exekútor pokračuje v nezákonnej exekúcii o vymoženie pohľadávky v sume 263,80,- Eur, ktorú som už dávno uhradila. (...) trvá na podanej správnej žalobe v celom rozsahu ako aj na tomto vyjadrení. Na repliku žalobkyne už žalovaný nereagoval.

III. Právny názor správneho súdu

11. Na prejednanie veci samej nariadil správny súd v zmysle ustanovenia § 107 ods. 1 písm. a) zákona č. 162/2015 Z. z. Správny súdny poriadok (ďalej len SSP) na základe žiadosti žalobkyne pojednávanie, ktoré vykonal dňa 22.9.2021 a na ňom rozhodol v neprítomnosti žalobcu a žalovaného. Žalobkyňa svoju neprítomnosť na pojednávaní ospravedlnila písomným podaním zo dňa 19.9.2021, v ktorom uviedla, že žiada o odročenie pojednávania z dôvodu „spočívajúce v bolestiach driekovej chrbtice a dolných končatín, ktoré mi obmedzujú pohyb a nedovoľujú mi zúčastniť sa na tomto pojednávaní. Z finančných dôvodov, nakoľko poberám iba čiastočný invalidný dôchodok a tohto času tento príjem potrebujem na lieky.“ Z neúčasti na pojednávaní sa ospravedlnil aj žalovaný, a to elektronickým podaním zo dňa 16.09.2021 z dôvodu pracovnej zaneprázdnenosti. K dôvodu na odročenie pojednávania, ktorý uvádza žalobkyňa, správny súd konštatuje, že tento dôvod nepovažuje v zmysle § 115 SSP za dôležitý. Správny súd síce uznáva, že finančná situácia nie je u žalobkyne pozitívna (tak ako ju popisuje), ale nemôže na druhej strane opomenúť, že náklady, ktoré by žalobkyňa mala v súvislosti s verejnou dopravou na pojednávanie, nie sú tak vysoké, aby ich nemohla preklenúť v priebehu nasledujúcich mesiacov. Inými slovami povedané, správny súd nemôže nariaďovať pojednávanie podľa finančného hospodárenia účastníka konania v domácnosti, ktorý síce financie na pojednávanie má, ale nie v čase nariadeného pojednávania. Ako žalobkyňa má mať sama eminentný záujem o účasť na pojednávaní, keď ho výslovne požaduje a za týmto účelom má prispôbiť svoju finančnú situáciu a hospodárenie v domácnosti. V súvislosti s dôvodom spočívajúcom v zlom zdravotnom stave správny súd uvádza, že tento nebol nijako žalobkyňou preukázaný. Samotné tvrdenie o zlom zdravotnom stave, bez ďalšieho (dôkaz), nemôže naplniť dôvod na odročenie pojednávania. Z uvedeného dôvodu správny súd pojednával v zmysle § 114 SSP v neprítomnosti žalobkyne a právneho zástupcu žalovaného.

12. Správny súd v konaní podľa § 177 a nasl. SSP po preskúmaní napadnutého rozhodnutia a oboznámení sa s administratívnym spisom žalovaného dospel k záveru, že žaloba žalobkyne nie je dôvodná a preto ju v zmysle § 190 SSP zamietol.

13. Z obsahu administratívneho spisu správny súd zistil v preskúmanom prípade skutkový stav, ktorý je opísaný v bode 4. rozsudku. Podstatou v preskúmanom prípade bolo posúdenie otázky, či správny orgán správne aplikoval § 6 ods. 1 písm. c) zákona č. 327/2005 Z. z. vzhľadom na žalobkyňin prípad.

14. Podľa § 6 ods. 1 písm. c) zákona č. 327/2005 Z. z. fyzická osoba má právo na poskytnutie právnej pomoci bez finančnej účasti, ak hodnota sporu prevyšuje hodnotu minimálnej mzdy okrem sporov, v ktorých nie je možné hodnotu sporu vyčísliť v peniazoch.

15. Ako bolo vyššie spomenuté, pri posúdení hodnoty sporu v predmetnom prípade vychádzal žalovaný z označenia právnej veci, v ktorej bolo vydané uznesenie, ktoré žalobkyňa napadla ústavnou sťažnosťou zo dňa 17.8.2018 a ktorú súd viedol ako exekučnú vec o vymoženie 263,09 Eur s príslušenstvom. Z uvedeného dôvodu žalovaný právne posúdil danú vec tak, že hodnota sporu, s ktorým sa žalobkyňa na žalovaného obrátila so žiadosťou o poskytnutie právnej pomoci, predstavovala sumu 263,09 Eur, ako istina o vymoženie ktorej sa vedie vyššie uvedená exekučná vec, a teda hodnota sporu v danom prípade neprevyšovala hodnotu minimálnej mzdy ustanovenej nariadením vlády Slovenskej republiky č. 278/2017 Z. z., t.j. sumu 480 eur.

16. Žalobkyňa argumentovala rozhodovacou praxou kasačného súdu, no v tejto súvislosti je potrebné konštatovať, že v tejto oblasti došlo k vývoju právneho názoru kasačného súdu a v ostatných rokoch (ako to uvádza aj žalovaný vo vyjadrení v bode 9.)

17. Podľa právneho názoru správneho súdu, preskúmanie zákonnosti rozhodnutia správneho orgánu možno subsumovať pod pojem „spor“ a preto je potrebné zaoberať sa v každom jednotlivom prípade otázkou, či je možné vyčísliť hodnotu tohto sporu. Aj napriek tomu, že primárnym predmetom tohto typu „spor“ je posúdenie zákonnosti ako určitej peňazmi neoceniteľnej kategórie, v konečnom dôsledku nemožno opomenúť ani sekundárny aspekt tohto sporu, ktorým je vyčíslené peňažné plnenie v rozhodnutí, v danom prípade daň vo výške 263,09 euro. Uvedené nemožno ignorovať alebo vnímať izolovane, práve naopak, treba prihliadať na oba tieto aspekty. Stále tak ide v konečnom dôsledku o to, či bude žalobkyňa zaviazaná k peňažnému plneniu uvedenému vo výroku rozhodnutia alebo nie, takže vymáhaná suma vo výške 263,09 euro možno na účely aplikácie § 6 ods. 1 písm. c) zákona č. 327/2005 Z. z. považovať za hodnotu sporu.

18. O hodnote sporu na účely posúdenia splnenia podmienok pre poskytnutie právnej pomoci tak možno hovoriť aj v prípade správneho súdnictva. Napriek tomu, že predmetom konania je posúdenie zákonnosti rozhodnutia správneho orgánu, ktoré nemožno vyčísliť v peniazoch, v prípade, ak výrok rozhodnutia správneho orgánu obsahuje jasne určenú fixnú výšku peňažného plnenia, túto možno pre účely aplikácie § 6 ods. 1 písm. c) zákona č. 327/2005 Z. z. vnímať ako hodnotu sporu (pozri rozhodnutie NSS č. k. 3 Sžk/4/2020 zo dňa 26.2.2020).

19. Pre posúdenie zákonnosti preskúmaného rozhodnutia je pre správny súd v tomto prípade rozhodujúci právny názor, ktorý ustálil Najvyšší správny súd SR v rozsudku č. k. 3Sžk/4/2020 zo dňa 26.2.2020, ktorý korešponduje aj s odôvodnením preskúmaného rozhodnutia. Takýto výrok správneho orgánu nemožno hodnotiť ako arbitrárny, resp. neodôvodnený, pretože ide o rozhodovanie v súlade s konštantnou judikatúrou všeobecných súdov aj ústavného súdu a preto žalovaný správny orgán správne rozhodol, ak nepriznal nárok na poskytovanie právnej pomoci žalobkyni v zmysle ustanovení zákona č. 327/2005 Z. z. z dôvodu nesplnenia podmienky hodnoty sporu podľa § 6 ods. 1 písm. c) zákona č. 327/2005 Z. z..

20. Záverom správny súd dodáva, že pojem spor nie je možné vykladať striktno gramaticky, ale vychádzajúc z vymedzenia rozsahu pôsobnosti zákona č. 327/2005 Z. z. a vymedzenia pojmu právna pomoc v tomto zákone, je možné pod pojmom spor rozumieť akúkoľvek právnu vec týkajúcu sa uplatňovania alebo bránenia subjektívnych práv. Nejde teda len o súdne sporové a nesporové konania, ale aj mimosúdne (správne) konania, ako aj preskúmanie rozhodnutí v správnom súdnictve. Uvedené platí aj vo vzťahu k výkladu pojmu hodnota sporu, a teda aj prípady v rámci správneho súdnictva (preskúmanie rozhodnutí správnych orgánov) je potrebné posudzovať v zmysle podmienky stanovenej v ustanovení § 6 ods. 1 písm. c) zákona č. 327/2005 Z. z., teda podmienky hodnoty sporu.

21. V tomto prípade má súd za to, že správny orgán na takto zistený skutkový stav aplikoval správny právny predpis. Vychádzajúc z vyššie uvedeného mal súd za to, že nie je daný dôvod na zrušenie preskúmaného rozhodnutia.

22. Správny súd na základe vyššie uvedeného právneho názoru dospel k záveru, že správna žaloba nie je dôvodná a rozhodnutie žalovaného správneho orgánu je zákonné.

23. O trovách konania správny súd rozhodol podľa § 167 a nsal. SSP tak, že účastníkom nepriznal nárok na ich náhradu, nakoľko žalobkyňa nebola v konaní úspešná a žalovanému žiadne trovy konania nevznikli.

24. Senát vo veci rozhodol pomerom hlasov 3 : 0 (§ 139 ods. 4 Správneho súdneho poriadku).

Poučenie:

Proti rozhodnutiu je prípustná kasačná sťažnosť, ktorú možno podať v lehote jedného mesiaca od doručenia rozhodnutia krajského súdu na Najvyšší súd Slovenskej republiky prostredníctvom Krajského súdu v Košiciach

V kasačnej sťažnosti sa musí okrem všeobecných náležitostí podania podľa § 57 SSP (ktorému správne mu súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje, podpis a spisová značka konania) uviesť

- a) označenie napadnutého rozhodnutia,
- b) údaj, kedy napadnuté rozhodnutie bolo sťažovateľovi doručené,
- c) opísanie rozhodujúcich skutočností, aby bolo zrejmé, v akom rozsahu a z akých dôvodov podľa § 440 sa podáva (ďalej len „sťažnostné body“),
- d) návrh výroku rozhodnutia (sťažnostný návrh). (§ 445 ods. 1 SSP).

Podanie možno urobiť písomne, a to v listinnej podobe alebo v elektronickej podobe. Podanie vo veci samej urobené v elektronickej podobe bez autorizácie podľa osobitného predpisu treba dodatočne doručiť v listinnej podobe alebo v elektronickej podobe autorizované podľa osobitného predpisu; ak sa dodatočne nedoručí správne mu súdu do desiatich dní, na podanie sa neprihliada. Správny súd na dodatočné doručenie podania nevyzýva. K podaniu kolektívneho orgánu musí byť pripojené rozhodnutie, ktorým príslušný kolektívny orgán vyslovil s podaním súhlas.

Podanie urobené v listinnej podobe treba predložiť v potrebnom počte rovnopisov s prílohami tak, aby sa jeden rovnopis s prílohami mohol založiť do súdneho spisu a aby každý ďalší účastník konania dostal jeden rovnopis s prílohami. Ak sa nepredloží potrebný počet rovnopisov a príloh, správny súd vyhotoví kópie podania na trovy toho, kto podanie urobil.

Kasačnú sťažnosť možno podľa § 440 ods. 1 SSP odôvodniť len tým, že krajský súd v konaní alebo pri rozhodovaní porušil zákon tým, že

- a) na rozhodnutie vo veci nebola daná právomoc súdu v správne mu súdnicte,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako účastník konania, nemal procesnú subjektivitu,
- c) účastník konania nemal spôsobilosť samostatne konať pred krajským súdom v plnom rozsahu a nekonal za neho zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už skôr právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už skôr začalo konanie,
- e) vo veci rozhodol vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený krajský súd,
- f) nesprávnym procesným postupom znemožnil účastníkovi konania, aby uskutočnil jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- g) rozhodol na základe nesprávneho právneho posúdenia veci,
- h) sa odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe kasačného súdu,
- i) nerešpektoval záväzný právny názor, vyslovený v zrušujúcom rozhodnutí o kasačnej sťažnosti alebo
- j) podanie bolo nezákonne odmietnuté.

Dôvod kasačnej sťažnosti uvedený v § 440 ods. 1 písm. g/ až i/ Správne mu súdneho poriadku sa vymedzí tak, že sťažovateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia. Dôvod kasačnej sťažnosti nemožno vymedziť tak, že sťažovateľ poukáže na svoje podania pred krajským súdom.

Sťažnostné body možno meniť len do uplynutia lehoty na podanie kasačnej sťažnosti (§ 445 ods. 2 SSP).

Sťažovateľ alebo opomenutý sťažovateľ musí byť v konaní o kasačnej alebo opomenutého sťažovateľa musia byť spísané advokátom.

Uvedená povinnosť neplatí, ak

- a) má sťažovateľ alebo opomenutý sťažovateľ, jeho zamestnanec alebo člen, ktorý za neho na kasačnom súde koná alebo ho zastupuje, vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) ide o konania o správnej žalobe podľa § 6 ods. 1 písm. c/ a d/ (v sociálnych veciach, vo veciach azylu, zaistenia a administratívneho vyhostenia,
- c) je žalovaným Centrum právnej pomoci. (§ 449 ods. 1, 2 SSP).